

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ Методологія проведення наукових досліджень

Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 право
Освітньо-професійна програма	Право
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Назва кафедри	Кафедра філософії, права та соціально-гуманітарних дисциплін
Тип дисципліни	основна
Семестр	1
Мова викладання	Українська
Керівник курсу	Гаврилук Тетяна Вікторівна, завідувач кафедри філософії, права та соціально-гуманітарних дисциплін, доктор філософських наук, професор.
Профайл керівника курсу	http://nasoa.edu.ua/spivrobitnyky/gavrylyuk-tetyana-viktorivna/
Контактна інформація керівника курсу (e-mail)	E-mail: tatianagavryliyk@gmail.com :

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг:	Форма навчання	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:			
				Лекцій	Практичних занять	Самостійна підготовка	Вид підсумкового контролю
	денна	4	120	20	22	78	екзамен
	заочна	4	120	6	6	108	екзамен

Опис дисциплін	Навчальна дисципліна: «Методологія проведення наукових досліджень» є основною компонентою навчального плану. Вивчення дисципліни дозволить здобувачу вищої освіти сформувати індивідуальну освітню траєкторію. Мета вивчення навчальної дисципліни: опанування здобувачами знаннями та уміннями щодо застосування закономірностей наукового пізнання, логічних законів та форм, рівнів методології, принципів і методів наукового пошуку, а також оформлення та представлення на захист результатів проведеного наукового дослідження. Завдання вивчення навчальної дисципліни: ознайомити здобувачів з наукою як системою знань, формами її організації і управління, системою підготовки наукових кадрів в Україні; дати уявлення про методологію наукових досліджень як інструментарій і як науку про методи і області їх застосування в науковій діяльності; розкрити значення і сутність інформаційного забезпечення наукової діяльності; ознайомити з організаційними засадами наукових досліджень; дати уявлення про етапи організаційно-методичної підготовки наукового дослідження; ознайомити з методикою експериментальних досліджень; ознайомити з формами апробації і реалізації наукових досліджень; дати уявлення про ефективність наукової
-----------------------	--

	діяльності і методику її визначення; розкрити роль і принципи наукової організації праці у науковій діяльності. Формат проведення дисципліни: лекції, практичні (семінарські) заняття, самостійна робота. Здобувачі вищої освіти мають змогу отримати індивідуальні консультації.
Результати навчання	Здобувач вищої освіти повинен знати: - філософські основи науки як суспільного усвідомлення реальності; - сутність сучасних проблем методології науки; - методологічні основи проведення наукових досліджень; - нормативно-правову базу та її роль у науковому дослідженні; - методи аналізу і побудови наукових теорій в галузі права; - методи інформаційної підтримки наукового дослідження; - організацію і планування науково-дослідної роботи; - порядок і основні етапи організації наукового дослідження; - теоретичні положення підготовки публікації у міжнародних рецензованих виданнях; - структурування наукової публікації відповідно до вимог міжнародних наукометричних баз (наприклад, Web of Science, Scopus, Web of Knowledge, Astrophysics, PubMed, Mathematics, Chemical Abstracts, Springer, Agris, GeoRef, та ін.).
	Здобувач вищої освіти повинен вміти: - планувати наукове дослідження; - висувати і перевіряти наукові гіпотези; - робити науковий опис об'єкта дослідження; - обґрунтовувати методи дослідження, використовувати Інтернет-простір та Інтернет-ресурси науки; - оцінювати результати наукового дослідження; використовувати знання з методології наукових досліджень у процесі підготовки дисертаційного дослідження, забезпечувати організаційну підготовку наукового дослідження; - застосовувати на практиці загальнонаукові, конкретно-наукові і спеціальні методи наукового дослідження; - використовувати різні форми апробації і впровадження у практику власних результатів наукових досліджень; - зміст і порядок розрахунків основних кількісних науко-метричних показників ефективності наукової діяльності (індекс цитування, індекс Хірша (h-індекс), імпакт-фактор (IF)).
Загальні компетентності	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно так і письмово; ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності. ЗК 9. Здатність працювати в міжнародному контексті; ЗК 10. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

Професійні компетентності	ФК 1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності. ФК 2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського союзу на правову систему України. ФК 3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні ФК 4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України. ФК 9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності. ФК 13. Здатність доносити до фахівців і нефаківців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.
Програмні результати навчання	ПРН3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження. ПРН4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки. ПРН8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності. ПРН12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу. ПРН13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів. ПРН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.
Програма навчальної дисципліни	Змістовий модуль 1. Процес наукового дослідження. Тема 1. Процес наукового дослідження в рамках підготовки та захисту дисертаційної роботи. Тема 2. Основні поняття наукових досліджень. Тема 3. Емпіричні, методичні та методологічні основи наукових досліджень. Тема 4. Мета та завдання наукового дослідження. Актуальність дослідження і наукова проблема. Тема 5. Постановка задачі дослідження і науковий результат. Тема 7. Поняття і форми наукової новизни. Достовірність та обґрунтованість наукових результатів. Змістовий модуль 2. Методологія проведення наукових досліджень. Тема 8. Аналіз стану проблеми дослідження. Тема 9. Розробка моделей та методів на основі системного підходу: принципи, системний аналіз. Тема 10. Системний підхід: система та її властивості.

Методи навчання	Для досягнення мети та завдань навчальної дисципліни, впродовж лекційних та семінарських занять застосовуються наступні методи навчання: словесні (розповідь, пояснення, лекція, консультація, дискусія, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація, презентація, відео). Під час практичних (семінарських) занять застосовуються ігрові методи, тестування, методи «мозкового штурму», дослідницькі методи, аналіз ситуацій у професійній діяльності, елементи роботи в командах та групових дискусіях.
Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни	Аудиторія, мультимедійний проєктор, комп'ютер або ноутбук. Програми Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint, Microsoft Teams, Zoom та платформи Moodle для дистанційного навчання.
Політики навчальної дисципліни	Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти НАСОН є передумовою для ефективного опанування результатами навчання і отримання позитивної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Складові політики академічної доброчесності регламентуються: Положенням про академічну доброчесність Національної академії статистики, обліку та аудиту, затвердженим рішенням Вченої ради НАСОН, 24 квітня 2020 р., протокол № 8. Відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОН та Положення про академічну доброчесність у НАСОН у разі виявлення викладачем порушення студентом норм та правил академічної доброчесності, викладач зобов'язаний застосувати норми п.11.8.3 Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОН, зокрема: «повторне проходження оцінювання (тест, контрольна робота, залік, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента (модуля) освітньої програми» Політика щодо відвідування занять. Здобувачі вищої освіти денної форми навчання зобов'язані відвідувати заняття. Поважними причинами для відсутності на заняттях є хвороба, академічна мобільність або інші випадки відсутності, які підтверджені документально. Якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та відповідно до графіку консультацій викладача. Політика щодо перескладання. Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися термінів виконання усіх завдань, передбачених програмою навчальної дисципліни. У разі недостатньої кількості балів за поточний контроль – 5 балів за кожен змістовий модуль за умови виконання індивідуального завдання у формі реферату (презентації) з обов'язковим його захистом під час проведення викладачем консультацій з дисципліни згідно затвердженого графіку. Ліквідація академічної заборгованості та перескладання екзамену проводиться після закінчення екзаменаційної сесії за окремим розкладом, складеним навчально-методичним відділом не пізніше наступного тижня після сесії. Політика щодо оскарження результатів оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням рівня його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Національній академії статистики, обліку та аудиту, затвердженим рішенням Вченої ради НАСОН, 25 травня 2020 р., протокол № 9.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бірта Г.О. методологія і організація наукових досліджень. [текст] : навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2014. 142с.

2. Корягін М. В. Основи наукових досліджень : навч. посібник. Київ: Алерта, 2016. 622 с.

3. Мокін Б., Мокін О. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2014. 180 с.

4. Основи наукових досліджень : науково-допоміжний бібліографічний покажчик / Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Наукова бібліотека; укладачі: І. О. Железняк, В. В. Косенко ; редактор В. В. Косенко; передмова В. В. Косенко. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2018. 284 с.

5. Сисоєва С.О., Кристопчук Т.Є. Методологія науково-педагогічних досліджень: підручник. Рівне: Волинські обереги, 2018. 360 с.

6. Чорновол-Ткаченко О.О. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. 156 с.

7. Чмиленко, Ф.О. Посібник до вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень. Д.: РВВ ДНУ, 2013. 48 с.

8. Шишкіна Є.К., Носирев О.О. Методологія наукових досліджень. Харків: Вид-во «Діса плюс», 2014. 200 с.

Додаткова.

1. Афанасьєв А. О. Основи наукових досліджень : навч. посібн. Харків: Вид. ХНЕУ, 2005. 96 с.

2. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень. Київ: АБУ, 2002. 480 с.

3. Баскаков А. Я., Туленков Н. В. Методология научного исследования : учебн. пособ. Київ: МАУП, 2004. 216 с.

4. Демківський А. В. Основи методології наукових досліджень. Київ: Акад. муніцип. упр., 2012. 276 с.

5. Єріна А. М. Методологія наукових досліджень. Київ: Центр навч. л-ри, 2004. 212 с.

6. Клименюк О. В. Методологія та методи наукового дослідження: навч. посібн. Київ: Міленіум, 2005. 186 с.

7. Краус Н. М. Методологія та організація наукових досліджень. Полтава : Оріяна, 2012. 180 с.

8. Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень. Львів : ЛНУ, 2011. 179 с.

Ресурси мережі Інтернет

1. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua>; <http://www.nau.kiev.ua>; <http://www.ukrpravo.kiev.com>; <http://www.liga.kiev.ua>.

2. Методологія науки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.inter-pedagogika.ru>.

3. Методологія науки – Fajr [Електронний ресурс]. – Режим доступу : sites.google.com/site/fajrru/Home/scientific.

4. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.

5. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nplu.kiev.ua>

КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

За результатами семестру здобувач вищої освіти отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як накопичена сума отриманих балів за всі види поточного, модульного та підсумкового контролю.

Умовою допуску до підсумкового контролю є набрання здобувачем вищої освіти 35 балів у сукупності за всіма темами дисципліни.

Якщо за результатами модульно-рейтингового контролю здобувач вищої освіти отримав сумарну кількість балів за два змістовні модулі, що не перевищує 34 бали, то студент вважається таким, що не виконав усі види робіт, які передбачаються навчальним планом з дисципліни «Філософсько-правові засади юридичної діяльності» і направляється на повторний курс вивчення дисципліни.

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Робота на лекціях	Максимальна оцінка – 1 бал
	Робота на практичних заняттях	Максимальна оцінка – 3 бали
МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ	Модульний контроль № 1	Максимальна оцінка – 12 балів
	Модульний контроль № 2	Максимальна оцінка – 12 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Екзамен	Максимальна оцінка – 30 балів

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінка за національною шкалою	Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	
Залік		Оцінка	Пояснення
Зараховано	90-100	A	Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень знань навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі дисципліни, достатньо реалізовує теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, виконав практичні завдання відмінно або з незначною кількістю помилок. За час навчання при проведенні практичних занять проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються
	82-89	B	Здобувач вищої освіти демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною
	74-81	C	Здобувач вищої освіти в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Помилки у відповідях та розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.

	64-73	D	Здобувач вищої освіти засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений програмою дисципліни. При вирішенні практичних завдань допускає значну кількість недоліків і суттєвих помилок
	60-63	E	Здобувач вищої освіти має певні знання, передбачені в програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, здобувач вищої освіти з труднощами пояснює правила вирішення практичних завдань дисципліни, відсутнє розуміння порядку виконання завдання та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.
<i>Незараховано</i>	35-59	FX	Здобувач вищої освіти може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму дисципліни здобувач вищої освіти виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є неправильними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача вищої освіти відсутні. Здобувач вищої освіти має можливість повторного складання
	1-34	F	Здобувач вищої освіти повністю не виконав вимоги програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Обов'язковий повторний курс

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри філософії, права та соціально-гуманітарних дисциплін, протокол №1 від 28 серпня 2025 р.